Hälso- och sjukvårdsregionrådet
Anna Starbrink (L)

INTERPELLATIONSSVAR

RS 2021-0968

2022-02-03

Svar på interpellation 2021:64 av Gabriel Kroon (SD) om vem styr över konstväxlingen i tunnelbanan

Gabriel Kroon (SD) har ställt följande frågor om ämne.

1. Anser du att stockholmarna i tillräckligt hög utsträckning tillåts påverka valet av skattefinansierade tillfälliga konstväxlingar?

2. Kan det föreligga ett demokratiskt problem, när inflytande över tillfälliga konstväxlingar centraliseras till en liten grupp tjänstemän?

3. Är du beredd att arbeta för ett ökat medborgarinflytande över den offentliga konsten genom exempelvis möjlighet till medborgarinitiativ och omröstningar?

Som svar vill jag anföra följande:

Kulturnämnden ansvarar för den konstnärliga gestaltningen i Region Stockholms verksamheter. I uppdraget ligger att erbjuda konstrelaterade tjänster och bedriva tillsyn av Region Stockholms konstinnehav. Sedan många år finns ett upparbetat samarbete med Locum kring beställning av konstprojekt som finansieras genom konstanslag. Beräkningen utgår utifrån ekonomihandbokens riktlinjer.

För varje beställt konstprojekt tar kulturförvaltningen fram ett konstprogram som beskriver hur konsten förväntas berika människors möten med regionens verksamheter. Konstprogram med konstanslag över 1 miljon kronor beslutas av kulturnämnden. Arbetet med konsten följer en noggrant utarbetad och öppen process och med tydliga riktlinjer samt präglas av samverkan mellan berörda aktörer såsom arkitekter, representanter för vården, konstnärer, patientföreträdare, specialister inom säkerhet, miljö och tillgänglighet.

Konstrelaterade tjänster har även erbjudits trafikförvaltningen som svarat med att beställa ett konstprojekt avseende tillfälliga utställningar på sju tunnelbanestationer, ”Konstväxlingar”. Det startade som ett tvåårigt pilotprojekt (2020 - 2021) och som nu ska förlängas i tvåårsperioder. Arbetet med projektet följer liknande processer som för konstprojekt i vården. Konstprogrammet för pilotprojektet beslutades av kulturnämnden den 19 februari 2020 (KN2019/727). Ett nytt konstprogram kommer att föreläggas kulturnämnden i februari. Konstprogrammet beskriver uppdrag och intentionerna med konsten men inte vilka konstnärskap som är aktuella. Arbetet vid kulturnämnden följer principen om armslängds avstånd.

Till skillnad från den offentliga gestaltningen i vårdmiljö är Konstväxlingar mer att betrakta som en serie tillfälliga utställningar. Det handlar inte om att bygga upp ett konstbestånd utan att göra olika uttryck i samtidskonsten tillgängliga för resenärer i tunnelbanan. Konstväxlingar är utställningar som snarare är ett komplement till den offentliga gestaltningen.

Externt upphandlade konstrådgivare ger förslag på tillfälliga utställningar till de olika stationerna. Dessa förslag prövas därefter utifrån miljö, tillgänglighet med mera och godkänns av både trafikförvaltningens representanter och av kulturförvaltningen.

I en nyligen genomförd utvärdering med beställaren trafikförvaltningen konstaterades att Konstväxlingar under projektperioden fått ett gott bemötande från såväl bransch som allmänhet, liksom positiva omdömen i media. I planen ligger även att genomföra en mindre publikundersökning då det är möjligt med tanke på den rådande pandemin.

Med detta svar vill jag visa på att det idag finns tydliga arbetssätt som bygger på samverkan. Det är en felkaraktärisering att påstå att en liten grupp tjänstemän har inflytandet över konstväxlingarna. Det korrekta sättet att uttrycka ansvarsfördelningen är att företrädare för berörda verksamheter tillsammans med oberoende konstexperter delegerats ansvaret för utformningen av politiken, just för att vidmakthålla principen om armlängds avstånd. Ansvaret är alltså delegerat men utgår från ett politiskt demokratiskt mandat.

Det medborgerliga inflytandet över konst i offentligheten grundar sig i de fria val som genomförs vart fjärde år. Då har väljarkåren all makt att välja de politiska partier som utformar kulturpolitiken. Medborgarinitiativ och omröstningar skulle vara att snedvrida, inte öka medborgarinflytandet, då omröstningar likt dessa med allra största sannolikhet skulle ha ett betydligt lägre valdeltagande än regionfullmäktigevalet.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 03 februari 2022

Anna Starbrink